

Asgari Ücret Tayinine Doğru

Dr. Rehil Barkın

Bu günkü Hürbilet gazetesinde Sümer Bank'ın asgari ücretin tayinine doğru bir adım almış olduğu haberdar olacaksınız. Ankara mahabirinin Sümer Bank Genel Müdürü ile yaptığımız görüşme, Banka emsaliindeki bütün fabrikalarda saatte 25 kuruştan az bir ücretle işçi çalıştırılmaktadır. 25 kuruş saat ücreti çok bir para değildir. Günde 8 saatlik bir çalışmada saat başına 25 kuruştan ancak iki lira temin olunur. Öcretli hafta tatilinde çalışan normal bir aylık çalışmada neticesinde işçinin eline ancak 52 lira geçer. Geçmiş 2 liraya kadar olan işçi kazançlarının vergiden muafiyetine dair kanun gereğince bu istisnaktan vergi kesilmez ve işçinin eline bu para tam olarak geçer. Fakat bu para bugünki aşırı kıymetlerine göre 26 günlük bir çalışmanın karşılığı değildir. Bununla beraber işçi bizi sevindiren tarafı asgari ücret. Tayinine doğru ilk adımı atmış olmasından ve bir prensip davasının kabulü yolunda ilk muvafakat işareti bulunsa belirsizdir.

İş akdi liberal nizam içinde cereyan ettiği müddette işçinin razı olduğu ücretin az olması, çokmuzu diye münakaş edilemez. 5 kuruş saat ücretle bile işçi çalıştırın bir iyverene sorulsa ziyade güdür. (Zorla çalışdırılmıyor ya razı oldu çalışıyor? sana ne?). Bu alıko emeğe bir değer takdir ve bu nura bir kayda tabii tutulması bir istenden başka bir sisteme geçtin bir ifadedir. Bu itibarla bu günkü havada, üzerinde önemle durulacak kadar münadılır.

Şunu da unutmamak lâzımdır ki 25 kuruşluk bir saat ücreti büyük şehitlerim mikyasıyla ölçülmemelidir. Sümer Bank'ın Malatya, Ereğli, Nazilli, İsparta gibi Anadolu'nun içinde fabrika ve tesisleri vardır. Bunların işe günde 2 lira az ç-k bir kıymetle ifade eder. Sonra,

(Devamı sayfa 1 de)

Ankara Otobüs İşçilerinin zam talebi kabul edildi. Fakat...

Ankara (Özel) — Ankara otobüs işçilerinin yüzde eli zam talebi yüksek hakem kurulunda icmelenmiştir. Otobüs işçilerinin istedikleri zam yüksek hakem kurulunca çok görülmektedir. Bunun yüzde 15 olarak yapılması muvafık görülmüştür. Karar tasdik edilmiştir.

Söylenişine göre Otobüs işçileri yüzde 50 üzerinde ısrar etmektedirler.

İ. İ. S. Birliğinin üzerinde ısrarla durduğu işçinin asgari ücret meselesi hal yolunda.

SümerBank Genel Müdürü Cevat Adıgün

Ankara (Özel) — Haber aldığımızı göre öteden beri işçilerin üzerinde ısrarla durduğu asgari ücret meselesinin nihayet haline döğün gidiyor. Bu karar ilk defa Sümer Bank tarafından tabrik edilmiştir. Kendisi ile görüşüğüm Sümer Bank Genel Müdürü Cevat Adıgün bu hususta bana şunları söylemiştir.

İşçilerin ısrarla üzerinde durduğu asgari ücret baramı Sümer Bank işçileri için tayyün edilmiş vaziyettedir. Bundan böyle Sümer Bankta çalışan işçiler ilk iş alıncaıkları zaman 25 kuruş saat ücreti ile işe

Beykoz Deri ve Kundura Fabrikasının örnek bir hareketi

Beykoz Deri ve Kundura fabrikasını eski işçilerine uzun zaman sadakatle çalışmalarının mükafatı olarak nakdi yarımda bulunmuştur. Bütün fabrika işçilerinin hazır bulunduğu bu toplantıda işçiler ve işveren vekilleri arasında hararetle konuşulmuş teati edilmiştir. İşçi temsilcisi adına konuşan bir işçi:

Sayın Direktörlerimiz, büyük bir sadakat ve feragatle küçük yaşta beri bütün

hayatını bu kıymetli müesseseye hasretmiş kıymetli arkadaşlarımız;

Cumhuriyet rejimimize ve vatanımıza karşı olan Milli imyonumuz almışız kudret ve kuvvetle Bankamız tesislerinin işbu işe az randımanla büyük muvafakiyetler kazanan bizler,

bugün sevinçle görüşürüz ki bu fedakâra ve hüsni niyeti sarfettiğimiz emekler, değerli idarecilerimiz tarafından takdir edilmişlerdir. Ve bilileri tahminimiz fevkinde olarak talimat etmişlerdir. Bankamız idarecilerinin bu (Devamı sayfa 2 de)

İŞÇİLER KONUŞUYOR

Tan Matbaasında çalışan işçilerin dileği

Bir işçi gasetesinin yazarı olduğum için çağrılan hiç bir şeye gilmekte tereddüt etmiyorum. Bu hafta ziyaret ettiğim müessesen, en muazzam fabrikalarımız kadar bir matbaadır. İşçilerin devamlı üzerine matbaası vardır. Belki de bana asil göstermek istedikleri yerin acıklığını anlatmak için, önce yüzbinlerce lira kıymetindeki muhtem makineleri gösterdiler. Allah şahidine bağlanmış hepzi güzel. Fakat 50 kadar işçi çalışıyor bu işyerinde banyo hiç yok. İk tane dar ve pis helk var — işte işçilerin sıkıştı ettikleri şey budur. Matbaa işleri, işçileri karalara, boyalara batırın işlerdendir. Çoklu istedi ki bu, değeri, arkanı kalabalık sıfırlı rak-

kamlarla ifade edilen makinelere kullanan işçilerin, sağlığı bir parça düşünlün. Matbaa işçilerinin fedakarlığı ve tesdikleri meşakâat ancak içinde bulunan bilirlebilir. Bu işçileri yakından tanıyan gazetecilerin onların cümlelerini göküne alarak iş yerlerini ihbali sarılara uydurduklarını belirttik. Tan matbaası sahiplerinin nazarı dikkatini çekmeyi bir borç bilirim. Faruk Bingöl

Hürbilet: Dört beş matdan aldığımız mektuplarda işçilerin pek fena şartlar altında gayri ihbali durumda çalıştırıldıkları bildirilmektedir. Bu durumlar hakkında da tetkikler yaparak alacaklarımız dikkatli nazarlarını cümlelerini gasetemizi sütunlerinde açılışacağız.

CİBALI SİĞARA FABRİKASI MÜDÜRÜ VE SENDİKA BAŞKANI İLE BİR KONUŞMA

Fabrika Müdürü Sami Sunal: "Feragatle çalışan işçilerimi severim. Sendikamın yapmış her müracaatı iyi karşılar, işçinin hakkını vermekten imtina etmi", dedi.

Geçen zamanda Cibali Tütün ve Sığara Fabrikasında çalışan 2000 işçi ile yapıpım konuşmamı yaptım. Bu yazımda da Fabrikamın kıymetli ve enerjik Müdürü Bay Sami Sunal ve Sendika Başkanı ve İ. İ. S. Birliği Başkanvekili Bay Vahdetin Durmaz'la yaptığımız konuşmamı nakledeceğim.

Fabrika Müdürüne suallerimi soracağım sırada kendileri bana şu suali sordular:

Sendika Bşk. V. Durmaz

Fabrika Md. Sami Sunal

— Fabrikamızın geçen hafta geçirdiğiz zaman ısrı yazımızda bulunan Bay sakın müdahale etmiş olmasın?

Bu suali karşısında fabrika Müdürünün yazdığım hayrette baktım. Ben soruşturma o elime bir tomar "Herğün" gazetesi üstüne Derhal anladım. Bu fabrikaya ben gemeden evvel bir başka muahirir gezmiş ve yazılarını «İşçi ve Esnafın Ses» (Devamı sayfa 2 de)

Uşakta Yılcıoğulları Mensucat Fabrikası Kapandı.

Bu yüzden iş buhranı baş gösterdi

Uşak (Özel) — Yılcıoğulları veresellerinin anlaşmazlığı yüzünden ve Tasfiye Heyeti Reis Zorast Bankası Müdürü Celil Akbayrak kat' ısrarı üzerine 31-12-948 tarihinde kapatılmış olup bu yüzden 250 işçi kalması ve işleri artıları ile birlikte perihan bir duruma düşmüşlerdir.

Bu fabrikadan Demirel, Sima ve Gödes kazaalarında mevcut bine yakın hal tezgahı da bu suretle durmuş bulunmaktadır.

Uşak şeker fabrikasının kampanyasının sona ermesi de bilâhaza işçi işsizlikte bulandığından bu yüzden işsizlik buhranı yaratmıştır.

DÜN; Korkunc ve umacı şekilde çalışan kadınlarmız...

BUGÜN; En müstafi şartlar altında çalışıyorlar.

SPOR

İşçi Kulüplerini Tanıyalım!..

Cibali Tekel ve Sigara Fabrikasında Spor

Bir kaç gün evvel, Cibali Tekel, Sigara fabrikasında spor faaliyetini öğrenmek için, muharrir arkadaşım Faruk Bingöl ile sendika başkanı Vahdettin Durmaz'ı ziyaret ettik.

B. Vahdettin Durmaz, bizi kulübün fahri spor yönetmenliğini deruhle eden B. Adnan Mural ile tanıştırdı.

Beşiktaş kulübünün eski futbolcularından olan B. Adnan Mural bize sporcuları hakkında şu malmalı verdi: "Şimdiki halde: Voleybol, Güreş, Boks ve Atletizm çalışan sporcularımız mevcuttur. En büyük derdimiz kapalı bir spor salonuna sahip olmamızdır. Antramentarımız Beşiktaş kulübünün kapalı spor salonunda yapılmaktadır. Tamamlanmak üzere bulunan, yeni spor salonunuzu kavuşmuşuz gün, daha sistemli ve ahenkli çalışacağız."

Bay Adnan Murala;

— Neden, spor çalışmalarında futbol'a yer ayırmadınız? Halbuki siz eski bir futbolcusunuz dedim. O, hafif bir tebessümle sözlerime şöyle cevap verdi:

— Fabrikamızda iki bin işçi çalışmaktadır. İhtif edebilmeyi ki bu kadar işçinin yüzde sekiz futbol meraklı, bir çoğu da oynamak için can atmaktadır. Fakat, fabrika makinelerinin, şahıslara bağlı olduğu ve yirmi, otuz işçinin antemana geçmesi işçilerin aksamasına sebep olacağına da hesaba katmak icap eder.

Şimdiki spor kollarımız içerisinde en iyi neticeye alan Voleybolcularımız olmuştur. Geçen sene Tekel müsabakalarında birinciliğe kazandık. Tekel bayramında ise, bir puan farkla üçüncü olduk. Bu sene atletizmde de, Üsküdar Halkevinin

terfibliği Kızılotpraktan Üsküdar kadavı olan; İstanbul Kurtuluş kousunda ferdi ve takım itibarini birinciliğe kazandı. Nuri, İbrahim, Orhan ve Mazlum gibi atletlerimiz muntazam çalışmalarına devam etmektedirler.

Galatasaraylı Aydın'ın antrenörümüz altında çalışan bokserlerimizden Tevfik, Cemal, Hüsnü, Adil yakın bir zamanda müsabakasına katılmak için mümkün olduğu kadar gayret göstermektedirler.

Göçerişlerimiz, Beşiktaş İşçi Kulübü Müstafanın antrenörlüğü altında çalışılmaktadır. Acenteler aramızdaki teyrik müsabakalarında, Necati, Saim ve Haydar gibi güçlerimizden iyi dereceleri alacağı tahmin ediyorum. Burada, işçilerden yetişen ve şimdiki acağı bulunan Emrullahın halihazırda Ordu biricini olduğuna söylemeden geçemeyeceğiz.

B. Adnan Mural'ın sözleri bittikten sonra, kendisine ve Sendika Başkanına teşekkürlerinizi bildirmek arzıydık.

Cibali Tekel Yürü. Sigara fabrikası sporcularına muvaffakiyetler ve bir en evvel kapalı spor salonlarına kavuşmalarını temenni ederiz ..

RECAİ ESENTAN

HÜRBİLEK

HAPTALIK GAZETE

Şahibi : İ. İ. S. Birliği

Yayıncıları: İhtilal idare eden:

SABAHAĞI TIN SELEK

Diği: Talat Altın

Baskı: F. K.

Sendikalar Birliğinin İş Kanunu Tasarısı Hakkındaki Görüşleri

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Yönetim Kurulunun Bölge Çalışma Müdürlüğünde yapıldığı iki toplantıda yeni Kanun tasarılarını inceledikleri ve Bakanlığa arz olunacak teklifleri bir rapor halinde kazırdıkları bildirimiştir.

İş Mahkemeleri kanunu tasarısı hakkında Birliğin görüşünü geçen saygısında neyretmiş bulunuyoruz. Aşağıda okuyacağınız rapor Birliğin İş Kanunu tasarısını bazı maddeleri hakkındaki görüş ve tekliflerini belirtmektedir.

(Geçen sayımdan devam)

16. no maddenin 2. ci bendinin A fıkrasında yazılı hallerde dahi işçi çıkarılması 13. cü maddenin hükümlerinden faydalanılmadığı. Çünkü işveren işçiyi işe alırken onun bütün vasıflarını tetkik ederek, imtilan yaparak ve tecrübe müddetini işe tecrübe müddetinden sonra işverenin bu yoldaki iddiasını çok daha hızlı yere vuku bulmaktadır.

İşçi muayenesi bir hizmet devresinden sonra zaruri sebepler tabiihinde işten ayrılmak isterse bir işçiyi dahi 13. cü maddenin A - C fıkralarında gösterilen fesih müddetlerine ait tazminat ödenmelidir. Hiç olmazsa aktin işçi tarafında fesihinde bu hükümlerin faydalanabilmesi için konulacak müddet mesela 10 ilâ 15 sene olarak tayin edilebilir.

İşveren bazı ahvalde tazminat ödemek için işçiyi kendiliğinden çıkarmaya mecbur edecek bir takım şartlar yaratmamak, işçiyi kendisinin, zaman ve emek karşılığında işe almakla mukadder etmek, işin değeriyle, bota-kade terzahi ve çürük iptidat mukadder etmek, En neyret mazeretler karşısında bile işlen vermemek gibi... Bu ahvalde işçi iş aktini tesahhetmek başka çare görmediğinden hiç bir tazminat almaksızın iş yerini terk etmektedir. İşçi maddede bu ahvalde işçi işlediğinden görece hiç olmaz iş 18 cü maddede de bu gibi hallerde işçinin hakkının ziyası sgramamasına temin edici bir hüküm koyarak zaruridir.

4 - 29uncu maddede hakkındaki mütaleemizdir.

29 - cü maddede işçinin her işçinin herhangi bir sebeple olursa olsun, iptidai maddesi işçi çıkacak bir ariza delaysilisi iş beklediği müddetlere ait ücretlerinin işverenin tarafında ödemesi kaydının iş sözleşmelerine konması istenir.

3 - 78inci maddede hakkındaki mütaleemiz:

Bu maddenin A fıkrasında mütaleemiz işçi seçimi mecburi olmayan iş yerlerinde sendika larene topluluğu iş itirafına aracılık yapabilmeyi için taraf teşkil eden işçilerin çoğuluğunun sendika üyesi bulunması şart koşulmaktadır. Yirmi işçi çalıştırılan bir iş yerinde işçilerin en az on biri sendika üyesi ol-

madıkça sendikamın aracılığı A fıkrasına göre gayri mümkündür. Bu gibi küçük işyerlerinde çalışan işçilerin haklarını aramanın için sendikaların müdahale ve aracılarını kolaylaştırmak bakımından mezkûr maddenin A fıkrasındaki - taraf teşkil eden işçilerin çoğuluğu yerine - taraf teşkil eden işçilerin en az beşte biri - ibaresinin konması yerinde olur. İşçi mütamesi sili seçilen bazı usta ve usta başlarını durumlara icabı işçi haklarını arayamadıkları görülmektedir. Bu köli hal ölemek için maddede işyerinde iş bitirilen veya bir kısmını sevk ve

idareye menur edilmiş işyerinde ve bu suretle işveren vekilinin ruhumda olanların mütamesi işçileri çözümlerini hakkında bir hüküm konman çok yerinde olur.

Tasarının 8. ci maddesinde İş Kanununun müeyyidesi yazılı bulunmayan haller için en az 50 lira para haddi verileceği yazılır. Kanunun müeyyidesi yazılı olan suçların cezası işverenler için 50 lira, 100 lise ve hatta 500 lise işçi cezaları bir tesli yoktur. Bu sebeple cezası miktarda olan işverenler mütamesi olacak bir haddi çıkarılması lazımdır. İşverenler için yazılı suçun tekrarı halinde bütçe müeyyidesi konulmuştur. Halbuki işçinin sağlık ve emniyetini tehdit eden hâdiselerden ve bilhassa küçük çocukların ve kadınların kanunı sisteminde tarzda çalıştırılması işçilerin sureti unumiyede izinsiz olarak faaliyet göstermeleri gibi hâdiseler para cezası yerine hapis cezası müeyyidesi konulması işçilerin sağlığı bakımından emniyetini sağlayacak kısımlardır.

İş ve İşçi Bulma Kurumu

İŞ VE İŞÇİ ARAYANLAR

İş, Yahut işçi arıyorsanız İş ve İşçi Bulma Kurumu Şubelerine müracaat et. Bu Şubeler isteğini parastı yerine getirir.

KURUMUN ŞUBELERİ

Telefon No.	Telefon No.
Ankara Md. 13686	İzmir Md. 4842
İstanbul Ajanlığı 21942	Adana Md. 1152
İstanbul Md. 41367	Konya Md.
Ösküdar Kolu	Bursa Md. 1963
Eyüp Kolu	Eskişehir Md. 110
Bakırköy Kolu 16 dan 104	Tekirdağ Md.
Beşiktaş Kolu 81849	Samsun Md. 340

HALK BANKASI T. A. Ş. ve HALK SANDIKLARI

Sermaye, İhtiyat, Karşılıklar (1930) 4.225.009 Lira

Küçük ticaret ve sanattın mesleki faaliyetlerini korumak, kollamak, düzenlemek ve geliştirmek maksadıyla iş 2284 ve 3331 sayılı kanunlarla DEVLETTİCE kuruluş MESLEKİ KÖÇÜK KREDİ Kurumudur.

Küçük ticaret ve sanat adamlarına, alieulumun zanaat, her türlü ihtiyaçlarına uygun kredileri kolaylıkla verir; mevduat kabul eder ve her türlü banka muameleleri yapar.

SANDIK VE AJANLARI

Ankara Halk Sandığı	Gaziantep Ajansı
İstanbul	İzmir
Bu-dur Ajansı	Kastamonu
Bursa	Maras
Danışli	Merzifon

Zayı

Ankara nüfus memurluğunun dâvâ aldığını nüfus cüzdanını kayıptan dolayı Yeniden çıkartılmak istenilen hükmü yoktur. Eyüp Defterdarı caddesi No. 16 da Yücel Selek

PÜROSU